

Tuncer Yılmaz

Yayın Hayatımız ve Kütüphaneler

Yurdumuzdaki iki büyük gazete dağıtım örgütünden biri olan GAMEDA'nın açıklamalarına göre Ekim 1983 deki günlük gazete satış ortalaması şöyledir, HÜRRİYET 772.599, TAN 638.642, GÜNEŞ 286.117, GÜNAYDIN 261.434, TERCÜMAN 199.064, MİLLİYET 198.624, BULVAR 180.172, YENİ ASIR 94.581, CUMHURİYET 81.522 bu rakamlara Anadolu'da yayınlanan yerel gazeteleri de eklersek toplam sayı 3 milyonu bulmaz. Bu durumu bazı yabancı ülkelerdeki gazete satışları ile karşılaştıralım.

F. Almanyada yayınlanan BILD ZEITUNG 4.000.000, İngiltere'de yayınlanan DAILY MIRROR 4.500.000, Japonya'da yayınlanan YOMIURI SHIMBUN 13.600.000, ASAİ SHIMBUN 12.100.000, MAINICHI 6.900.000 adet günlük gazete satışı yapmaktadırlar, Japonya'da yayınlanan toplam 125 gazetenin günlük satışı 68.000.000 dur. Yani 1.8 kişiye 1 gazete düşmektedir (1). Nufusu 8.500.000 olan İsveç'te 4.500.000 gazete satılmaktadır (2).

1981 yılında Fransa'da yayınlanmış olan 26.000 çeşit kitabın toplam basım sayısı 379.000.000 dur. Yani her gün 1.000.000 dan fazla kitap basılmaktadır.

Japonya'da ise yıllık kitap basım sayısı tam 3 MİLYAR'dır. Türkiye'de bu rakam yaklaşık 10.000.000 dur. Kısaca, yılda kişi başına: Fransa'da 7, Japonya'da 25 iken, Türkiye'de 5 kişiye 1 kitap yayınlanmaktadır (3).

1985 yılında Türkiye'de 6.741 çeşit kitap, 2.568 çeşit dergi yayınlanmıştır (4).

Yalnızca yayın sayısı gözününe alınarak yapılan bu karşılaştırma, ayrıca, kişi başına düşen milli gelir, yayın fiyatlarının ücretlere göre oranı bazında da düşünülmelidir. Günümüzde, yayın fiyatları nüfusun büyük bir kesimini oluşturan grubun gelir düzeyine göre çok yüksektir. Bu nedenle basılı kaynakların daha ucuza satın alınabilmesi için devletçe bir takım önlemler alınmalıdır.

Okulsuz eğitimin olamayacağı nasıl bir gerçek ise, kütüphanesiz eğitimin olmayacağı da o kadar gerçektir. Olaya bu açıdan bakarsak kütüphanelerimize vermemiz gereken önemi daha net bir şekilde görebiliriz.

Kütüphanelerin koleksiyonları buldukları coğrafi çevre, hizmet verdikleri toplumun ekonomik ve eğitim düzeyleri ile uğraşları doğrultusunda geliştirilerek okumaya talep yaratılmalıdır.

Başlatılan «Okuma - Yazma seferberliği» kütüphanelerle desteklenmeli ve dikilen fidanlar meyve veren birer ağaç durumuna getirilmelidir.

Okuma - yazma oranının yükseltilmesi büyük ölçüde, iyi örgütlenmiş kütüphanelerle gerçekleşecektir.

Kütüphaneler arası işbirliği ve en seri en ekonomik bilgi ağlarının bir an önce kurularak kaynaklardan azami sayıda insanın yararlanmasını sağlamak gerekir.

Kütüphanelerin kaynak ve hizmetleri ne kadar mükemmel düşünülmüş ve planlanmış olursa olsun okuyucuya yönlendirme çalışmaları ile birlikte götürülmedikçe arzu edilen hedeflere ulaşamayacaktır.

KAYNAKLAR

- 1 - Demirtaş, Ceyhan. Babıalının Son Kırk Yılı (İstanbul, Milliyet Yayınları, 1984) 5. s.
- 2 - Yeni Asır Gazetesi. (13 Ekim 1983) 1. s.
- 3 - Şenyapılı, Önder. «Kitap Sevmeyenler Ülkesi», Yazko Edebiyat, 34 (Ağustos, 1983) 90. s.
- 4 - Türkiye İstatistik Cep Yılı: 1986. (Ankara, Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, 1986) 87. s.